

NEMA STRAHA Dr. DAVOR VIDAS, DIREKTOR NORVEŠKOG ODJELA ZA POMORSTVO I PRAVO MORA

Zapisnik ne znači ništa, ZERP se može proglasiti

SREĆA U NESREĆI Temeljni dokument za gospodarski pojas je Konvencija UN-a o pravu mora, a ona nalaže da se o svakom izuzimanju iz primjene (kao u slučaju Zapisnika) izviješte preko Tajništva UN-a sve stranke Konvencije, a to su 152 države. To nije učinjeno, i prema međunarodnom pravu, Hrvatska se ZERP-a prema članicama EU-a nije odrekla

venije, Italije i Europske komisije, da potpisivanjem zapisnika, iz primjene izuzmu pojedine odredbe Konvencije UN-a o gospodarskom pojasu - i to tako da je samo Hrvatska time obvezana!

Gdje je, dakle, sada Hrvatska prema međunarodnom pravu?

Što se međunarodnog prava tiče, Hrvatska se nikada nije odrekla prava na punu primjenu gospodarskog pojasa, ili ZERP-a, u odnosu na članice EU-a. Ona ih je izuzela

odlukom Sabora, a tu odluku, s punim pravnim učinkom, i dalje može izmijeniti.

U čemu je onda problem? Europska komisija se poziva na vjerodostojnost Hrvatske...

Preostaje, dakako, pitanje vjerodostojnosti. To je, čini se, ono na što se sada Hrvatsku zapravo želi upozoriti.

Tko je vjerodostojan

No, treba se upitati: zar je kredibilitet u ovom slučaju doista ugrožen Hrvatskoj? Ili je,

pak, pitanje vjerodostojnosti u ovom slučaju nešto šire postavljeno?

Na što točno mislite?

Znanstveno je potvrđeno da su mnoga riblja naselja u Jadranu ugrožena zbog prelova. Ono što već godinama imamo u Jadranu jest neregularno, a dijelom i ilegalno ribarenje.

U globalnim je razmjerima EU jedan od glavnih proklamiranih boraca protiv takvog oblika ribarenja. Zar bi onda u Jadranskom moru kre-

Dr. Davor Vidas: Rješenje je u Konvenciji UN-a

dibilitet trebao biti narušen Hrvatskoj?

Ili je vjerodostojnost zapravo narušena onome tko globalno proklamira pravo i potrebu suzbijanja neregularnog i ilegalnog ribarenja, a u Jadranskom moru to Hrvatskoj istodobno odriče?!

Nema li problema i oko ekološke zaštite Jadrana?

Dakako! Pa prema podacima same Europske komisije, u Jadranskom moru godišnje ima prosječno čak oko 250 slučajeva izlivanja nafte, odnosno ulja s brodova i to zbog rutinskih operacija poput ispiranja tankova.

Naftna mrlja kao Cres

Prema procjenama visoko specijaliziranog istraživačkog centra Komisije, godišnja zbirna površina te izlivena naftna mrlja iznosi 1228 četvornih ki-

lometara. To je recimo trostruka površina Cresa, najvećega jadranskog otoka.

Ključni međunarodno-pravni temelj za učinkovito suzbijanje takvih, inače ilegalnih izlivanja nafte s brodova, jest primjena nacionalne ekološke jurisdikcije, dakle pomoću gospodarskog pojasa ili ZERP-a.

Italija je ove godine donijela svoj zakon o ekološkom pojasu, a Finska, sadašnja predsjedateljica EU-a, to je uradila lani moru.

Hrvatska bi dakle mirne duše i savjesti i trebala proglasiti punu primjenu ZERP-a, ili čak svoga gospodarskog pojasa?

Punom primjenom ZERP-a u Jadranskom moru Hrvatska zasigurno neće prekršiti nikakvu međunarodnu obvezu, naprotiv...

Na početku skupa Sanader i Degert se nisu pozdravili, ali su ipak porazgovarali tijekom domjenka na skupu Transparency Internationala

OŠTRO OSTALA PROZIVKA ŠEFA EUROPSKE KOMISIJE

Sanader: Nema isprike

Nemam se za što ispričavati šefu Europske komisije u Zagrebu i stojim pri svojim riječima - ponovio je premijer Ivo Sanader u četvrtak, odgovarajući na novinarsko pitanje o prozivanju Vincenta Degerta za kršenje Bečke konvencije i krivo informiranje Bruxellesu o hrvatskoj zaštićenoj ekološko-ribolovnoj zoni.

Na primjedbu jedne novinarkе da nije baš diplomatski uputno na takav način javno komunicirati sa šefom Delegacije EK, Sanader je odgovorio:

- Nije uputno ni da predstavnicima stranih institucija traže izravno od Županijskog suda u Zagrebu izvješće o bilo kojem predmetu,

već to moraju činiti preko Ministarstva vanjskih poslova ili u ovom slučaju preko Ministarstva pravosuđa. To nalaže diplomatska praksa, a i Bečka konvencija - poručio je Sanader.

Pri tom je naglasio kako njegova Vlada ima izvrsnu suradnju s Europskom komisijom kao i s njezinom Delegacijom u Zagrebu. A ovo je bio propust - zaključio je Sanader.

Hrvatski je premijer još jednom ponovio da je proglašenje ZERP-a isključivo u nadležnosti Hrvatskoga sabora te je hrvatska strana 4. lipnja 2004. samo obavijestila EU o odluci kojom se taj režim na moru privremeno suspendira za članice EU-a.

Novinari su budno pratili kakav će biti prvi susret Sanadera i Degerta nakon javne prozivke hrvatskoga premijera. Na skupu Transparency Internationala Hrvatske kojemu su nazočili, njih se dvojica na početku nisu pozdravila, a za vrijeme prigodnog domjenka Degert se zadržao u razgovoru s ministricama Jadrankom Kosor i Kolindom Grabar-Kitarović. Za to vrijeme Sanader je na drugom kraju razgovarao s američkim veleposlanikom Robertom Bradtkeom. No, u jednom trenutku Degert je odlučno krenuo prema Sanaderu i njih su se dvojica ipak srdačno rukovala i zadržala u kratkoj čakuli.

Šenol SELIMOVIĆ

IZLAZ Dr. ALEN SOLDI IZ CENTRA ZA STUDIJE MORA U SPLITU PREDLAŽE POLITICI

Rješenje glasi: Zona oporavka

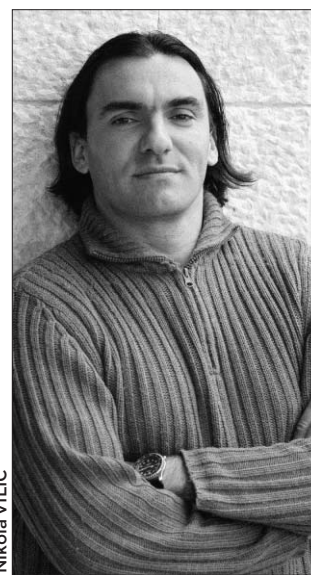
Jedan od najkompetentnijih ljudi u hrvatskoj ribarskoj priči, doc. dr. sc. Alen Soldo, zamjenik pročelnika Centra za studije mora Sveučilišta u Splitu, od tri moguća rješenja hrvatskog ZERP-a, o kojima se do sada razgovaralo, predlaže - četvrto! O čemu je riječ?

Do sada su hrvatski političari razbijali glavu je li, s obzirom na okolnosti, bolje izabrati "mutavo" rješenje: ne mijenjati ništa u postojećem stanju, nego ostaviti dosadašnju razinu ZERP-a kojim nisu obuhvaćene članice EU-a.

Drugo moguće rješenje je: početi primjenjivati hrvatske propise i na brodove članica EU-a, čime bi se stanje u hrvatskom ZERP-u konačno normaliziralo.

Treće i, činilo se, posljednje rješenje je ono što hoće većina hrvatske javnosti i čega se boji većina hrvatskih političara: primijeniti gospodarski pojas odnosno ZERP u cijelosti i, osim "fantomskim korejskim ribarima", zabraniti ribarenje od polovine Jadrana naovamo i ribarskim brodovima pod zastavom EU-a.

Koje četvrto rješenje predlaže dr. sc. Alen Soldo?

Alen Soldo

U EU se redovito pozivaju na svoju Zajedničku ribarsku politiku (CFP - Common Fisheries Policy). Naime, CFP zabranjuje diskriminacijske mjere kojima se jednoj članici EU-a dopušta ribarenje u nekom području, a drugoj članici zabranjuje.

Kako je Hrvatska pristupila pregovorima o ulasku u EU, smatra se da se i Zagreb mora pridržavati pravila CFP-a, a upravo u tim pravilima se krije

najbolje rješenje za ZERP, kaže dr. sc. Soldo. Kako? Upotrebljavajući baš CFP, koji kaže da je zajednički ribarski cilj EU-a iskorištavanje živih bogatstva mora na način da se osigura njegovo racionalno iskorištavanje kako bi se te populacije i u daljnjoj budućnosti mogle iskorištavati.

Poznato je da najveću štetu u Jadranskom moru u području našeg ZERP-a čine talijanske kočarice, koje nemilice love. Iz podataka je jasno kako svim populacijama pridnenih riba i drugih morskih organizama u našem ZERP-u prijete bliska opasnost od uništenja.

Time je jasno da su se u području hrvatskoga gospodarskog pojasa odnosno ZERP-a odavno stekli uvjeti za proglašenje Plana za oporavak, koji je propisan u CEF-u.

Jedna od mjera predviđenih Planom za oporavak jest i višegodišnja zabrana ribarenja u tom području.

Zabranom ribarenja svim kočarskim plovilima, pa tako i hrvatskim, članice EU-a ne bi mogle dati primjedbu da Hrvatska provodi diskriminacijsku politiku, nego upravo suprotno. Meri ŠILOVIĆ